

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

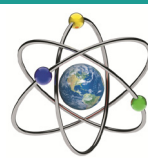

№8(3)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 196 sahifa,
24-avgust, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woosyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oğlu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Oliy badiiy-pedagogik ta'limda an'anaviy ustoz-shogird an'anasi va innovatsion klaster yondashuvi integratsiyasining metodologik asoslari	10
Sultonov Xaytboy Eraliyevich	
Ta'lim klasteri sharoitida bo'lajak fizika o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi	14
Xudoyberdiyeva Yulduz Xayrullo qizi	
Ta'lim jarayonida raqamli platformalar va dasturiy ta'minotdan foydalanish pedagogik muammo sifatida....	19
Tengelbayeva Dinora Muratovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyalanuvchilarini ekologik ta'lim va tarbiyalashning muammo va yechimlari.....	25
Abduraxmonova Muqaddas Oblokulovna	
Axborotlashgan ta'lim muhitida telematika texnologiyalarining didaktik imkoniyatlari va ularning talaba shaxsini rivojlanishidagi o'rni.....	30
Botiraliyev Dildorbek Muzaffar o'g'li	
Mehnat migratsiyasi fenomeni va oila dialektikasining pedagogik aspektlari: translokallik sharoitida farzand tarbiyasi va "intelektual transfer" mediatsiyasi.....	34
K. B. Numanov	
Maktab rahbarlarini karyera pog'onalari asosida tayyorlash tizimini takomillashtirishning ilmiy-amaliy asoslari	38
Ismailov Abduvali Abdumalikovich	
CEFR B1 mezonlari asosida 10 va 11-sinf o'quvchilarining og'zaki nutqini rivojlantirishda ijodiy topshiriqlarni loyihalash metodikasi.....	45
Ergasheva Feruza Davlatali qizi	
Talabalarda raqamli toliqish darajasi va unga ta'sir etuvchi omillarning tahlili	48
Xamdanova Muazzamxon Xabibullo qizi	
Metakognitiv kompetentlikning pedagogik mohiyati va raqamli ta'lim muhitida uni rivojlantirishning nazariy asoslari	52
Mamatmurotova Muhlis Kamol qizi	
Maktabgacha ta'limdan boshlang'ich ta'limga o'tish davrida bolalarning kasbiy qiziqishlarini rivojlantirishning uzluksiz metodikasi	59
Otabayeva Muazzam Abdumajidovna	
Ishsiz ayollarda shaxsiylik va emotsional xususiyatlarni o'rganishning nazariy-metodologik asoslari	63
Jurayeva Shaxnoza Saatmuradovna	
Kasaba uyushmalari xodimlarida tashabbuskorlik va yetakchilik xususiyatlarini o'rganishning nazariy-metodologik asoslari	69
Sharipov Hayotjon Safarovich	
"Muqobil energiya manbalari" fanini mustaqil ta'lim asosida o'qitishning o'quv-metodik ta'minotini ishlab chiqish	75
Abduqahhorova Munajat Abdulxafiz qizi	
"Elektr ta'minoti" fanini o'qitishga mos yangi interfaol metod ishlab chiqish	79
Baratova Madinaxon Paxridinovna	
"Muqobil energiya manbalari" fanini o'qitish metodikasini kompetensiyaviy va raqamli yondashuvlar asosida takomillashtirish	83
Jumayeva Farzona Behzodjon qizi	
Oilada bolalarning emotsional rivojlanishining psixologik determinantlari	87
Nurmatova Muxayyo Abdumalikovna	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarini kasbiy-pedagogik tayyorlashda sun'iy intellekt vositalaridan foydalanish modelining samaradorligi.....	92
Xudayqulova Fazilat Bo'riyevna	

Махалля как гуманистическая воспитательная экосистема: социально-педагогические механизмы модернизации в новом Узбекистане	97
Фадлиева Амина Ильхамовна	
Talabalarda ijtimoiy mas'uliyat hissining psixologik mazmuni, tuzilishi va funksional xususiyatlari	102
Jumaniyozov Yunus Shodurdi o'g'li	
Adabiyot ta'limida immersiv texnologiyalardan foydalanishning nazariy-metodologik asoslari	112
Umarov Mirzohid Baxromjon o'g'li	
Raqamli ta'lim muhitida talabalarning tanqidiy fikrlash kompetensiyasini shakllantirishning pedagogik omillari	116
Xasanov Javohir Muxtorovich	
Boshlang'ich sinflarda ingliz tilini o'qitishda axborot texnologiyalari va hamkorlikdagi ta'lim texnologiyalaridan foydalanish	125
Malikova Madina Abduraxmon qizi	
Pedagogical and Methodological Possibilities for Developing Students' Critical Thinking Competence in Teaching English Based on the "Project-Based Learning" Approach	129
Berdiyeva Shakhnoza Kholmakhammatovna	
Chekka hisoblash texnologiyasi yordamida aqlli mehmonxonada real-vaqt kayfiyat aniqlash va IoT qurilmalarini avtomatik boshqarish tizimi: Smart mood	132
Choryorqulov G'iyos Husan o'g'li, Botirova Mashhura Tulqin qizi	
Developing Academic Writing Skills Through Digital Media Tools	137
Tog'ayeva Muattar Bahodir qizi	
Xotin-qizlarda emotsional defitsit va nikohdan tashqari munosabatlar o'rtasidagi bog'liqlikning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari	144
Beknazarova Nigina Zarip qizi	
Sun'iy intellekt: madaniy vositachimi yoki madaniy "darvozabon"mi? chet tili o'qituvchilarini tayyorlash uchun tanqidiy nazariy asos	148
Jakbarova Nasibaxon Po'latjonovna	
Talabalarda impostor fenomeni shakllanishiga ta'sir etuvchi ijtimoiy-psixologik omillarning psixologik tadqiqotlarda o'rganilganlik holati	153
Kamilova Gulzoda	
Pedagogik innovatsiyalar va raqamli transformatsiya	157
Ahmedova Nilufar Farxodovna, Mamatqulova Dildora Farxodovna	
Inklyuziv ta'lim muhitida interfaol metodlar orqali o'quvchilarning kommunikativ ko'nikmalarini shakllantirish	161
Shukurullayeva Madina	
Jismoniy tarbiya va sport ta'lim muassasalarida hayot faoliyati xavfsizligini ta'minlashning pedagogik va me'yoriy-huquqiy asoslari	168
Ahmedov Akrom Abzalovich	
The Relationship Between Social Media Use for English Language Learning, Student Perceptions, and Learning Outcomes: Evidence from University Students in Uzbekistan	174
Akhad Akhmedov	
Tadbirkorlik faoliyatini tartibga solishning tashkiliy – iqtisodiy mexanizmlari (Namangan viloyati misolida) ..	177
Boyurayeva Mamura Uroyimovna	
Ko'p tarmoqli ixtisoslashtirilgan maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyalanuvchilarida ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantirish dolzarb muammo sifatida	183
Mirxaliqov Bobur Zikrilloevich	
Sharq va G'arb pedagogika tarixidagi ma'naviy tarbiya va axloqiy qadriyatlar	188
Qodirova Nigora Farhodovna	
Sport gimnastikasining sog'lom turmush tarzini shakllantirishdagi mexanizmlari va kompleks samaralari: tizimli adabiyotlar tahlili	193
Sharapov Atabek Gayrat uli	

TADBIRKORLIK FAOLIYATINI TARTIBGA SOLISHNING TASHKILIY – IQTISODIY MEXANIZMLARI (NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA)

Boyтурayeva Mamura Uroyimovna

Namangan davlat texnika universiteti magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada Namangan viloyati misolida tadbirkorlik faoliyatini tartibga solishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari, ularning amaldagi holati hamda rivojlantirish istiqbollari kompleks tahlil qilingan. Tadqiqot doirasida hudud-dagi kichik va o'rta biznes subyektlari faoliyatining samaradorligi, investitsiyaviy muhit, shuningdek, tadbirkorlikni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash va tartibga solishning institutsional hamda iqtisodiy mexanizmlari o'rganilgan. Statistik ma'lumotlar va hududning resurs salohiyatini tahlil qilish asosida tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishga to'sqinlik qilayotgan asosiy omillar aniqlangan. Olingan natijalar asosida hududiy tadbirkorlik muhitini takomillashtirish, investitsiyaviy faollikni oshirish, biznes infratuzilmasini rivojlantirish hamda davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash mexanizmlarining samaradorligini oshirishga qaratilgan ilmiy-amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: tadbirkorlik faoliyati, tashkiliy-iqtisodiy mexanizm, Namangan viloyati, davlat tomonidan tartibga solish, kichik va o'rta biznes, institutsional muhit, investitsiyaviy muhit, investitsiyalar, biznes infratuzilmasi, davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash.

Abstract: This article provides a comprehensive analysis of the organizational and economic mechanisms for regulating entrepreneurial activity in the Namangan region, with particular emphasis on their current state and development prospects. The study examines the performance of small and medium-sized enterprises in the region, the investment environment, as well as the institutional and economic mechanisms of government regulation and support for entrepreneurship. Based on an analysis of statistical data and the region's resource potential, the key factors constraining the development of entrepreneurial activity are identified. Drawing on the findings, the article develops scientific and practical proposals and recommendations aimed at improving the regional business environment, enhancing investment activity, developing business infrastructure, and increasing the effectiveness of government support mechanisms for entrepreneurship.

Key words: entrepreneurial activity, organizational and economic mechanism, Namangan region, government regulation, small and medium-sized enterprises, institutional environment, investment environment, investment, business infrastructure, government support.

Аннотация: В статье на примере Наманганской области проведён комплексный анализ организационно-экономических механизмов регулирования предпринимательской деятельности, их современного состояния и перспектив дальнейшего развития. В рамках исследования изучены эффективность деятельности субъектов малого и среднего бизнеса в регионе, инвестиционная среда, а также институциональные и экономические механизмы государственного регулирования и поддержки предпринимательства. На основе анализа статистических данных и ресурсного потенциала региона выявлены основные факторы, препятствующие развитию предпринимательской деятельности. По результатам исследования разработаны научно-практические предложения и рекомендации, направленные на совершенствование региональной предпринимательской среды, повышение инвестиционной активности, развитие бизнес-инфраструктуры и эффективности механизмов государственной поддержки предпринимательства.

Ключевые слова: предпринимательская деятельность, организационно-экономический механизм, Наманганская область, государственное регулирование, малый и средний бизнес, институциональная среда, инвестиционная среда, инвестиции, бизнес-инфраструктура, государственная поддержка.

KIRISH

Zamonaviy bozor iqtisodiyoti sharoitida tadbirkorlik subyektlarining barqaror rivojlanishini ta'minlash, hududlarning iqtisodiy salohiyatini oshirish, aholi bandligini ta'minlash hamda yangi ish o'rinlarini yaratish davlat iqtisodiy siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Tadbirkorlik faoliyatining samarali rivojlantirish nafaqat iqtisodiy o'sish sur'atlarini jadallashtirish, balki hududlarning investitsiyaviy jozibadorligini oshirish,

raqobat muhitini rivojlantirish va aholi daromadlarining barqaror o'sishini ta'minlashda ham muhim ahamiyat kasb etadi. O'zbekiston Respublikasida so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan keng ko'lamlı iqtisodiy islohotlar xususiy sektorni har tomonlama qo'llab-quvvatlash, litsenziyalash va ruxsat berish tartib-taomillarini soddalashtirish, tadbirkorlik faoliyatiga ma'muriy aralashuvni qisqartirish hamda biznes subyektlarining huquq va qonuniy manfaatlarini himoya qilish kafolatlarini mustahkamlashga qaratilgan.

Namangan viloyati respublikaning aholi zichligi va mehnat resurslari salohiyati yuqori bo'lgan hududlaridan biri bo'lib, o'ziga xos tadbirkorlik an'analari, ishlab chiqarish imkoniyatlari hamda rivojlangan kichik biznes muhiti bilan ajralib turadi. Viloyatda, xususan, to'qimachilik, charm-poyabzal, hunarmandchilik, qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yetishtirish va qayta ishlash kabi yo'nalishlarda tadbirkorlik faolligining yuqori sur'atlari kuzatilmoqda. Mazkur tarmoqlarning rivojlanishi hududning mavjud xomashyo bazasidan samarali foydalanish, qo'shilgan qiymat yaratish, eksport salohiyatini oshirish va yangi ish o'rinlarini tashkil etish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Shu bilan birga, hududda tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish va tartibga solishning amaldagi tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarida hal etilishi zarur bo'lgan ayrim muammolar saqlanib qolmoqda. Jumladan, ishlab chiqarish va muhandislik-kommunikatsiya infratuzilmasi bilan ta'minlanganlik darajasidagi tafovutlar, tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy va kredit resurslaridan foydalanish imkoniyatlarining cheklanganligi, investitsiya loyihalarini moliyalashtirish bilan bog'liq muammolar hamda ayrim ma'muriy tartib-taomillarning murakkabligi biznes faolligini oshirishga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Mazkur omillar hududning mavjud iqtisodiy va resurs salohiyatidan to'liq foydalanish imkoniyatlarini cheklab, tadbirkorlik muhitini yanada takomillashtirish zaruratini yuzaga keltiradi.

Shu nuqtai nazardan, tadbirkorlik faoliyatini tartibga solishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini hududiy xususiyatlardan kelib chiqqan holda takomillashtirish, davlat va xususiy sektor o'rtasidagi institutsional hamkorlikni rivojlantirish, tadbirkorlarning moliyaviy resurslar va infratuzilmadan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish hamda biznes yuritish uchun qulay muhitni shakllantirish muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

Ushbu tadqiqotning maqsadi Namangan viloyatida tadbirkorlik faoliyatini tartibga solishning amaldagi tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini tizimli baholash, ularning samaradorligiga ta'sir etuvchi asosiy omillar va mavjud muammolarni aniqlash hamda hududning iqtisodiy xususiyatlari va resurs salohiyatini hisobga olgan holda mazkur mexanizmlarni takomillashtirishga qaratilgan ilmiy asoslangan taklif va amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish va uni samarali tartibga solish masalalari iqtisodiy nazariya hamda zamonaviy institutsional tadqiqotlarning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ilmiy adabiyotlarda tadbirkorlik iqtisodiy o'sish, innovatsion faollik, yangi ish o'rinlarini yaratish, raqobat muhitini shakllantirish va hududlarning iqtisodiy salohiyatidan samarali foydalanishni ta'minlovchi asosiy omillardan biri sifatida talqin etiladi. Shu bilan birga, tadbirkorlikning rivojlanish darajasi faqat bozor mexanizmlariga emas, balki davlat tomonidan yaratilgan institutsional muhit, moliyaviy imkoniyatlar, infratuzilma, ma'muriy tartib-taomillar va tadbirkorlarning huquqiy himoyasi darajasiga ham bevosita bog'liqdir.

Tadbirkorlikning iqtisodiy mohiyatini yoritishda J. Shumpeterning ilmiy qarashlari alohida ahamiyatga ega. Olim tadbirkorni iqtisodiyotga yangi kombinatsiyalarni joriy qiluvchi, innovatsiyalarni amalga oshiruvchi va iqtisodiy rivojlanishning dinamikasini ta'minlovchi subyekt sifatida baholaydi. Uning konsepsiyasiga ko'ra, yangi mahsulot ishlab chiqarish, yangi texnologiyalardan foydalanish, yangi bozorlarni o'zlashtirish va ishlab chiqarishni tashkil etishning yangi usullarini joriy qilish tadbirkorlik faoliyatining muhim xususiyatlarini tashkil etadi. Mazkur yondashuv hududiy iqtisodiyotda tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash innovatsion va ishlab chiqarish salohiyatidan samarali foydalanishning muhim sharti ekanligini ko'rsatadi.

F. Hayek tadbirkorlik va bozor mexanizmlarini iqtisodiy erkinlik hamda raqobat bilan bog'liq holda o'rganib, iqtisodiy subyektlarning mustaqil qaror qabul qilish imkoniyatlari bozor samaradorligining muhim sharti ekanligini asoslagan. Ushbu yondashuvdan kelib chiqib, tadbirkorlik faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish biznes subyektlarining iqtisodiy tashabbuslarini cheklashga emas, balki raqobat uchun teng sharoit yaratish, mulk huquqini kafolatlash, bozorga kirishdagi ortiqcha to'siqlarni kamaytirish va institutsional barqarorlikni ta'minlashga yo'naltirilishi lozim.

Institutsional iqtisodiyot vakili D. Nort tadbirkorlik va iqtisodiy rivojlanishda institutlarning rolini alohida ta'kidlaydi. Uning fikricha, rasmiy qoidalar, norasmiy me'yorlar va ularning bajarilishini ta'minlovchi mexanizmlar iqtisodiy subyektlarning xatti-harakatlari hamda bozor munosabatlarining samaradorligini belgilaydi. Mazkur nazariy yondashuv tadbirkorlik faoliyatini tartibga solishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini faqat moliyaviy qo'llab-quvvatlash vositalari bilan cheklamasdan, balki huquqiy muhit, davlat boshqaruvi sifati, ma'muriy tartib-taomillar, axborot ta'minoti va biznes infratuzilmasini yagona tizim sifatida o'rganish zarurligini ko'rsatadi.

Zamonaviy tadqiqotlarda kichik va o'rta biznesning rivojlanishi hududiy iqtisodiy o'sish va aholi bandligini ta'minlash bilan uzviy bog'liq holda o'rganilmoqda. Kichik biznes subyektlari bozor talabidagi o'zgarishlarga nisbatan tez moslashishi, mahalliy resurslardan foydalanishi va nisbatan kam kapital asosida yangi ish o'rinlarini yaratishi bilan hududiy iqtisodiyotda muhim o'rin egallaydi. Ayniqsa, mehnat resurslari yuqori bo'lgan

hududlarda tadbirkorlik faolligini oshirish aholining iqtisodiy faolligini rag'batlantirish, daromad manbalarini diversifikatsiya qilish va hududlar o'rtasidagi iqtisodiy tafovutlarni qisqartirish vositalaridan biri sifatida qaraladi.

Ilmiy adabiyotlarda tadbirkorlikni davlat tomonidan tartibga solish mexanizmlari tashkiliy va iqtisodiy vositalarning o'zaro bog'langan tizimi sifatida talqin qilinadi. Tashkiliy mexanizmlar tadbirkorlik subyektlarini ro'y-xatdan o'tkazish, litsenziyalash va ruxsat berish tartiblarini soddalashtirish, davlat xizmatlarini raqamlashtirish, tadbirkorlarga axborot va maslahat xizmatlarini ko'rsatish hamda davlat va biznes o'rtasidagi institutsional hamkorlikni rivojlantirishni qamrab oladi. Iqtisodiy mexanizmlar esa soliq va kredit instrumentlari, subsidiyalar, kafilliklar, investitsiyaviy rag'batlantirish, infratuzilmaviy qo'llab-quvvatlash hamda tadbirkorlarning moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish bilan tavsiflanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish va qo'llab-quvvatlashga oid farmon va qarorlari, O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi hamda Namangan viloyati statistika boshqarmasining rasmiy statistik ma'lumotlari, shuningdek, mahalliy va xorijiy iqtisodchi olimlarning sohaga oid ilmiy ishlari o'rganildi va tahlil qilindi. Mazkur manbalar asosida Namangan viloyatida tadbirkorlik faoliyatining rivojlanish tendensiyalari, hududning iqtisodiy va resurs salohiyati hamda tadbirkorlikni tartibga solishning amaldagi tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari baholandi.

Tadqiqotda quyidagi ilmiy usullardan foydalanildi:

- 1. Tizimli va qiyosiy tahlil** – Namangan viloyatida tadbirkorlik faoliyatining so'nggi yillardagi rivojlanish dinamikasi, tarkibiy o'zgarishlari va asosiy tendensiyalarini aniqlash hamda tegishli ko'rsatkichlarni o'zaro taqqoslash uchun qo'llanildi.
- 2. SWOT-tahlil** – hududdagi tadbirkorlik muhitining kuchli va zaif tomonlari, mavjud imkoniyatlari hamda rivojlanishga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan xavf-xatarlarni tizimli aniqlash va baholash maqsadida amalga oshirildi.
- 3. Statistik va ekonometrik tahlil hamda guruhlash usullari** – tadbirkorlik faoliyatini ifodalovchi asosiy ko'rsatkichlarning o'zgarish dinamikasini aniqlash, hududlar kesimida qiyosiy baholash va ular o'rtasidagi iqtisodiy bog'liqliklarni tahlil qilish uchun foydalanildi.
- 4. Mantiqiy umumlashtirish usuli** – tadqiqot natijalarini tizimlashtirish, aniqlangan muammo va tendensiyalar asosida ilmiy xulosalar chiqarish hamda tadbirkorlik faoliyatini tartibga solishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish bo'yicha ilmiy-amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqishda qo'llanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Namangan viloyati iqtisodiyotining tarkibiy tuzilmasida kichik va o'rta biznes subyektlarining o'rni tobora ortib bormoqda. Hududda faoliyat yuritayotgan tadbirkorlik subyektlari soni, ularning iqtisodiyot tarmoqlari bo'yicha taqsimlanishi hamda ular tomonidan yaratilayotgan yangi ish o'rinlari dinamikasining tahlili xususiy sektorning viloyat ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishidagi ahamiyati yuqori ekanligini ko'rsatadi.

Xususan, kichik va o'rta biznesning sanoat, xizmat ko'rsatish, savdo, qurilish, qishloq xo'jaligi hamda mahsulotlarni qayta ishlash sohalaridagi faolligi hudud iqtisodiyotining tarmoq jihatdan diversifikatsiyalashuviga xizmat qilmoqda. Tadbirkorlik subyektlari faoliyatining kengayishi mahalliy resurslardan samarali foydalanish, qo'shilgan qiymat yaratish, ishlab chiqarish hajmini oshirish va aholi bandligini ta'minlash imkoniyatlarini kengaytirmoqda.

Shu jihatdan, kichik va o'rta biznes Namangan viloyatida iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish, yangi ish o'rinlarini yaratish, aholi daromadlarini oshirish va hududning investitsiyaviy faolligini kuchaytiruvchi muhim tarkibiy omillardan biri sifatida namoyon bo'lmoqda. Mazkur tendensiyalar hududda tadbirkorlik faoliyatini tartibga solish va qo'llab-quvvatlashning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini yanada takomillashtirish zarurligini asoslaydi.

1-jadval: **Namangan viloyatida iqtisodiy o'sish ko'rsatkichlari (sohalar misolida)**

Soha	Ulushi (%)	Asosiy xususiyatlari
Sanoat va qayta ishlash	32%	To'qimachilik, trikotaj va charm-poyabzal klasterlari yetakchi
Qishloq xo'jaligi	25%	Bog'dorchilik, issiqxona xo'jaligi va agromahsulotlar eksporti
Xizmat ko'rsatish va savdo	31%	Chakana va ulgurji savdo, maishiy xizmatlar
Qurilish va boshqa sohalar	12%	Uy-joy va infratuzilma obektlarini barpo etish

Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, Namangan viloyatida tadbirkorlik faoliyatini tartibga solish va davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashga qaratilgan tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlar o'zaro bog'liq bo'lgan bir qator institutsional, iqtisodiy va moliyaviy vositalarni qamrab oladi. Mazkur mexanizmlarning asosiy elementlarini quyidagi yo'nalishlarda tizimlashtirish mumkin.

1. Tashkiliy-institutsional mexanizmlar:

- "Yagona darcha" tamoyili asosida davlat xizmatlarini ko'rsatish tizimining joriy etilishi tadbirkorlik subyektlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish, litsenziya va ruxsat berish bilan bog'liq tartib-taomillarni soddalashtirish hamda ularni amalga oshirish muddatlarini qisqartirish imkonini berdi.
- Kichik sanoat zonolari (KSZ) va maxsus iqtisodiy zonalarining (MIZ) tashkil etilishi tadbirkorlik subyektlarini zarur ishlab chiqarish infratuzilmasi bilan ta'minlash, yangi investitsiya loyihalarini amalga oshirish hamda mavjud hududiy resurslardan samarali foydalanishga xizmat qilmoqda.
- Hokim yordamchilari institutining joriy etilishi mahalla darajasida tadbirkorlik tashabbuslarini aniqlash, aholi bandligini ta'minlash, biznes loyihalarini qo'llab-quvvatlash hamda tadbirkorlik faoliyatida yuzaga kelayotgan muammolarni manzilli hal etish imkoniyatlarini kengaytiradi.

2. Iqtisodiy va moliyaviy mexanizmlar:

- Tadbirkorlik subyektlarini imtiyozli kreditlash, kredit mablag'larini jalb etishda davlat tomonidan kafillik va boshqa moliyaviy qo'llab-quvvatlash vositalaridan foydalanish kichik va o'rta biznesning moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qilmoqda.
- Soliq imtiyozlari va preferensiyalarini faoliyat turi, hududning rivojlanish darajasi hamda investitsiya loyihalarining xususiyatlaridan kelib chiqqan holda qo'llash tadbirkorlik faolligini rag'batlantiruvchi muhim iqtisodiy vositalardan biri hisoblanadi.
- Subsidiyalar, investitsiyaviy grantlar va boshqa moliyaviy rag'batlantirish vositalarining qo'llanilishi yangi biznes loyihalarini amalga oshirish, ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va tadbirkorlik subyektlarining investitsiyaviy faolligini oshirish uchun qo'shimcha imkoniyat yaratadi.

Tadqiqot davomida olingan natijalar Namangan viloyatida tadbirkorlik faoliyatini tartibga solish va qo'llab-quvvatlashning amaldagi tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari muayyan ijobiy natijalarni ta'minlayotgan bo'lsa-da, ularning samaradorligini cheklovchi qator tizimli muammolar saqlanib qolayotganini ko'rsatadi.

1. Infratuzilmaviy cheklovlar

Viloyatning ayrim hududlarida, jumladan, Yangiqo'rg'on, Chust va Pop tumanlarida ishlab chiqarish faoliyati uchun zarur bo'lgan elektr energiyasi, tabiiy gaz va suv ta'minotining barqarorligi bilan bog'liq muammolar tadbirkorlik subyektlarining mavjud ishlab chiqarish quvvatlaridan to'liq foydalanish imkoniyatlarini cheklashi mumkin. Shuningdek, ayrim kichik sanoat zonalarida muhandislik-kommunikatsiya tarmoqlarini barpo etish va mavjud infratuzilmani modernizatsiya qilish jarayonlarining yetarli darajada tez amalga oshirilmaligi investitsiya loyihalarini o'z vaqtida ishga tushirishga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

2. Moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarining cheklanganligi

Tadbirkorlik subyektlari uchun moliyaviy resurslarning qiymati, kreditlash shartlari va garov ta'minotiga qo'yiladigan talablar, ayniqsa, kichik biznes vakillarining investitsiya loyihalarini o'z vaqtida moliyalashtirish imkoniyatlarini cheklovchi omillardan biri bo'lib qolmoqda. Bundan tashqari, subsidiyalar va boshqa davlat moliyaviy ko'magini olish bilan bog'liq tartib-taomillarning murakkabligi mazkur qo'llab-quvvatlash vositalaridan foydalanish samaradorligini pasaytirishi mumkin.

3. Malakali kadrlar va innovatsion infratuzilmaning yetarli darajada rivojlanmaganligi

Hududda zamonaviy ishlab chiqarish texnologiyalarini o'zlashtira oladigan, raqamli yechimlardan samarali foydalanadigan, eksportga yo'naltirilgan ishlab chiqarishni tashkil etish va boshqarish kompetensiyalariga ega muhandis-texnik hamda boshqaruv kadrlariga ehtiyoj mavjud. Shu bilan birga, innovatsion infratuzilma, texnologik konsalting, biznes-inkubatsiya va zamonaviy boshqaruv xizmatlarini rivojlantirish tadbirkorlik subyektlarining raqobatbardoshligini oshirishning muhim sharti hisoblanadi.

Tadbirkorlik faoliyatini tartibga solish mexanizmining SWOT-tahlili

Kuchli tomonlar:

- hududning yuqori mehnat salohiyati va aholida shakllangan tadbirkorlik tajribasi;

- to'qimachilik, hunarmandchilik va boshqa an'anaviy ishlab chiqarish tarmoqlarida shakllangan ixtisoslashuv;
- kichik sanoat zonalari va tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlovchi infratuzilmaning mavjudligi.

Zaif tomonlar:

- energetika va muhandislik-kommunikatsiya infratuzilmasidagi mavjud cheklovlar;
- garov ta'minoti bilan bog'liq muammolar hamda uzoq muddatli va nisbatan arzon moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarining cheklanganligi;
- ayrim tadbirkorlik subyektlarida zamonaviy korporativ boshqaruv, raqamli texnologiyalar va innovatsion biznes modellarning yetarli darajada joriy etilmaganligi.

Imkoniyatlar:

- Qirg'iziston va Tojikiston bozorlariga geografik yaqinlikdan foydalanish orqali tashqi savdo aloqalarini kengaytirish va hududning eksport salohiyatini oshirish;
- mahalliy korxonalar o'rtasida sanoat kooperatsiyasini chuqurlashtirish va autsorsing munosabatlarini rivojlantirish;
- qayta tiklanuvchi energiya manbalari va energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etish orqali ishlab chiqarishning energiya ta'minotiga bog'liq xatarlarini kamaytirish.

Xavf-xatarlar:

- tashqi bozorlardagi konyunktura o'zgarishlari, talabning beqarorligi va xalqaro logistika xarajatlarining oshishi;
- xomashyo va energiya resurslari narxlarining o'zgaruvchanligi natijasida ishlab chiqarish tannarxining oshishi;
- ichki va tashqi bozorlarda mintaqalararo hamda xalqaro raqobatning kuchayishi.

SWOT-tahlil natijalari Namangan viloyatida tadbirkorlikni rivojlantirish uchun mavjud mehnat, ishlab chiqarish va eksport salohiyatidan samarali foydalanish imkoniyatlari yuqori ekanligini ko'rsatadi. Shu bilan birga, ushbu imkoniyatlarni to'liq ro'yobga chiqarish uchun infratuzilmaviy cheklovlarni kamaytirish, tadbirkorlarning moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish, malakali kadrlar tayyorlash tizimini biznes ehtiyojlariga muvofiqlashtirish hamda innovatsion va raqamli texnologiyalarni joriy etishni jadallashtirish zarur. Mazkur yo'nalishlarning kompleks amalga oshirilishi hududda tadbirkorlik faoliyatini tartibga solishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari samaradorligini oshirish va kichik hamda o'rta biznesning barqaror rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Namangan viloyatida tadbirkorlik faoliyatini tartibga solishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish, ularning amaliy samaradorligini oshirish hamda hududda qulay biznes muhitini shakllantirish maqsadida quyidagi ustuvor yo'nalishlarni amalga oshirish maqsadga muvofiq.

1. Institutsional va ma'muriy mexanizmlarni raqamlashtirish:

- hududiy davlat boshqaruvi organlari va tadbirkorlik subyektlari o'rtasidagi o'zaro munosabatlarni bosqichma-bosqich to'liq raqamli platformalarga o'tkazish, davlat xizmatlarini ko'rsatish jarayonlarida inson omilini kamaytirish, ma'muriy tartib-taomillarni soddalashtirish hamda ularning shaffofligini oshirish;
- tadbirkorlik subyektlarining murojaatlari, mavjud muammolari va ularni hal etish jarayonlarini raqamli monitoring qilish tizimini rivojlantirish;
- hokim yordamchilari faoliyati samaradorligini tadbirkorlik subyektlari sonining o'sishi, yangi ish o'rinlarining yaratilishi, investitsiya loyihalarining amalga oshirilishi va mavjud biznes muammolarining hal etilishi kabi aniq natijaviy ko'rsatkichlar (KPI) asosida baholash tizimini takomillashtirish.

2. Infratuzilmani rivojlantirish va muhandislik-kommunikatsiya ta'minotini yaxshilash:

- kichik sanoat zonalari va qishloq hududlarida davlat-xususiy sheriklik (DXSh) mexanizmlaridan foydalanish asosida muhandislik-kommunikatsiya infratuzilmasini modernizatsiya qilish, shuningdek, quyosh energetikasi kabi qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishni kengaytirish;

- ishlab chiqarish hududlarini elektr energiyasi, tabiiy gaz, suv, transport-logistika va zamonaviy telekommunikatsiya infratuzilmasi bilan barqaror ta'minlashga ustuvor ahamiyat qaratish;
- hududiy infratuzilmani rivojlantirish dasturlarini ishlab chiqishda tadbirkorlik subyektlarining real ehtiyojlari, investitsiya loyihalarining istiqbollari hamda tarmoqlarning rivojlanish xususiyatlarini hisobga olish mexanizmlarini kuchaytirish.

3. Moliyaviy-kredit mexanizmlarini optimallashtirish:

- tadbirkorlikni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash mexanizmlari doirasida kreditlar bo'yicha kafillik va foiz xarajatlarini kompensatsiya qilish vositalaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish;
- istiqbolli va yuqori qo'shilgan qiymat yaratuvchi tadbirkorlik loyihalarini uzoq muddatli moliyaviy resurslar bilan ta'minlash mexanizmlarini rivojlantirish;
- klaster loyihalarini moliyalashtirishning zamonaviy usullarini joriy etish, venchur kapitali, mikromoliyalashtirish va boshqa muqobil moliyaviy instrumentlardan foydalanishni rag'batlantirish;
- moliyaviy resurslarni ajratishda loyihaning iqtisodiy samaradorligi, innovatsion xususiyati, eksport salohiyati va yangi ish o'rinlarini yaratish imkoniyatlarini asosiy mezonlar sifatida qo'llash.

4. Kadrlar tayyorlash va ishlab chiqarish kooperatsiyasini rivojlantirish:

- viloyatdagi oliy va professional ta'lim tashkilotlarida tadbirkorlik subyektlarining real ehtiyojlari va buyurtmalari asosida zamonaviy ishlab chiqarish texnologiyalari, raqamli boshqaruv, marketing, logistika va eksport faoliyati bo'yicha amaliy kompetensiyalarga ega mutaxassislarni tayyorlash;
- ta'lim tashkilotlari va biznes subyektlari o'rtasida dual ta'lim, amaliyot va stajirovka dasturlarini kengaytirish orqali mehnat bozoridagi talab bilan kadrlar tayyorlash tizimi o'rtasidagi muvofiqlikni kuchaytirish;
- yirik sanoat korxonalari hamda kichik va o'rta biznes subyektlari o'rtasidagi ishlab chiqarish kooperatsiyasi va outsorsing aloqalarini chuqurlashtirish;
- mahalliy xomashyoni chuqur qayta ishlash, mahalliyashtirish darajasini oshirish va yuqori qo'shilgan qiymatga ega mahsulotlar ishlab chiqarishga yo'naltirilgan kooperatsion loyihalarni rag'batlantirish.

Mazkur takliflarning kompleks va izchil amalga oshirilishi Namangan viloyatida tadbirkorlik faoliyatini tartibga solishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari samaradorligini oshirish, ma'muriy va infratuzilmaviy cheklavlarni kamaytirish, tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish hamda hududning investitsiyaviy jozibadorligini mustahkamlashga xizmat qiladi. Natijada xususiy sektorning hududiy iqtisodiy o'sishdagi roli kuchayib, ishlab chiqarish va eksport salohiyatini oshirish, aholi bandligini ta'minlash hamda yangi va barqaror ish o'rinlarini yaratish uchun qo'shimcha imkoniyatlar yuzaga keladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son "2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni.
2. Abduvaliyev A. A. Hududiy iqtisodiyot va tadbirkorlik faoliyatini boshqarish mexanizmlari. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2021.
3. Rahimov M. S. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni davlat tomonidan tartibga solish hamda qo'llab-quvvatlash usullari. – Namangan: NamDU nashriyoti, 2020.
4. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi. Namangan viloyati statistika axborotnomasi: 2023-2025-yillar. – Toshkent, 2023-2025.
5. Smith J., Johnson R. Institutional Mechanisms and Regional Entrepreneurship Development // Journal of Regional Economic Policy. – 2019. – Vol. 45, No. 2. – P. 112-128.
6. Toshmatov Sh. A. Tadbirkorlik muhitini yaxshilashda moliyaviy-kredit mexanizmlarining o'ri // Iqtisodiyot va innovation texnologiyalar ilmiy elektron jurnali. – 2022. – № 3.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №8(3)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.